

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Érdektársak.

Irta: Kosztolánszky István.

Nyilvánvaló, hogy a mai történeti események rugóját az anyagi érdek jelenségeinek körében kell keresni. Az eszmének, a gondolatnak, mondjuk: a jognak, politikának, vallásnak, erkölcsnek a materiális érdekekkel való érintkezése az anyagilag érdekelt állásfoglalását hívta ki, melyek megállapodásra nem juthatván, a küzdelem keztyűjét vetették oda egymásnak.

Azt tartják a materiálisták, hogy a gondolat, az eszme, a jog stb. csupán csak fantázia tartalom nélkül, míg ellenben az anyagiak keltik tulajdonképpen életre az igazi eszmét, gondolatot: jog és igazság alapján elsimitani az ellentéteket, míg végre az összeegyeztetés jóakaratu lefolyása meghozhatja a megnyugtató eredményt.

Ma, a világháboru harmadik évének vége felé korántsem vagyunk abban a helyzetben, hogy az eszmei folyamatot az anyagi jelenségekkel jóakaratu összeegyeztetés ösvényére terelhessük, nem engedi az odavetett keztyű: a mindenáron gyarapodni akaró anyagi érdek. Mert ha kezdetben erkölcstelen könnyelműségből ragadt fegyvert kezébe, ma, a harcok tetőpontján, midőn jog, igazság és kapzsi rabló-vállalat a döntés mérlegét vélik javukra billentetni, minden igyekezetük oda irányul, hogy a győzelem büszke lobogóját mielőbb kitűzhessék.

Édes mindnyájan megállapíthatjuk, még pedig a hároméves háborunak lassan-lassan felszínre vetődött ezer és egy, a napnál is világosabb jelenségeiből, hogy aljas rabló-vállalatok lobbantották lánggra a világot, melynek fénye egy soha nem sejtett bünbarlangra vetette sugarait, megvilágítván azt minden emberi fogalmat kigunyoló fenevad lakóival, gázságaival, piszokjával egyetemben.

Lehetséges ezekkel a tisztességes tárgyalás? De egyáltalán bocsátkozhatunk-e tárgyalásba olyan ellenféllel, mely minden becsületes ajánlatot, érvet, ravaszágnak, megtévesztő számításnak minősít, de csak azért, hogy jobbát megegyezésre nem nyujtva, annál szabadabban, jogosnak vélt nagyobb lendülettel forgathassa bünös fegyverét.

— Dajkamese, hogy a háboru megnemesíti az embereket. Az is fantazmagoria, hogy az emberek büneik miatt kénytelenek elviselni a háboru szenvedéseit, — mondják a hitbuzgók. — Mert az ember már kezdettől fogva vagy nemes, vagy nemtelen, bünt szomjazó. A háboru pedig a mindig éhes gyomor szünni nem akaró harci riadójának a folyománya. S ez igaz. Ha a cári Heródes és a pénzre mindig éhes angol Judás nem kívánja meg békés fejlődésünk gyümölcsét s nem nyomja kezébe a gyilkosságba fogant Szerbiának a tört, mondván: „Nesze, vedd, használd, aztán lesz rá gondom, hogy neked is jusson egy zsiros falat“, ma nem volna az egész emberiség ugyszólván — földönfutó.

Az igazi embert a mások szenvedése nem mesíti, s hogy szenvedni kénytelen, azt az anyagi érdek tulkapásának köszönheti, de nem a saját bünének. A bün maga-magát bosszulja meg s nem kell ahhoz háboru, hogy büne miatt valaki szenvedni legyen kénytelen.

A bünnek az a tulajdonsága van, hogy lassan-lassan összeterele, egybekovácsolja az érdekpartákat. S ha ezeknek eszközeik nem volnának elegendők céljaik elérésére, kezdik a „halmazást“, a bünhalmazást, azaz: a rájuk szorulókat ígéretekkel, majd fenyegetésekkel kényszerítik hozzájuk csatlakozni, hogy így megerősödvén, biztosabban nyomhassák az áldozatul kiválasztottnak mindkét vállát a porondra.

Csakhogy az igazság egy szóból áll, míg a gázságnak a szótár minden szavát fel kell használnia, hogy nagy garral hirdetett jogát bár némiképpen is valószínűvé tehesse.

Beszélhet az ántánt toronyát-boronyát, az igazság mindenható ereje ugy a falhoz fogja szoritani, hogy lélegzete is eláll belé.

A történelem — bár sok gyászos lapja van, sehohse mutathat fel egy olyan kort, mely büneivel, eltévelyedéseivel, erkölcstelenségével, elvetemültségével bár némileg is összehasonlítható volna a mai korrallal, melyben már nem egyes népek, országok, hanem világrések huzták ki egymás ellen kardjukat, hogy a farkas és a bárány meséjét, annak minden mellékkörülményeivel együtt, sokkal nagyobb méretekben eleveníthessék fel, csinálván abból egy olyan vérfagyasztó drámát, hogy — tekintve, miszerint szereplői az egész emberiség, közönsége már csak a jó isten lehet, kinek kegyelme ha nem fordul felénk, vérözön fogja elpusztítani a világot annak reménye nélkül, hogy újból lesz talán egy Ararát, melyen a kiválasztottak kiszállva mentőbárkájukból, új, szebb életet kezdenek.

Két izben kínáltak a központi hatalmak békét az ellenfélnek: nem fogadták el, mert még mindig akadt eddig egy-egy rája szoruló országocska, mely kénytelen-kelletlen melléje szegődött — társnak. No és hogy az újabb cimborák segélyével se boldogulhatott, sőt egyike-másika ki is dült a küzdelemben, újabb társ után néztek, ki ugyszólván kínálva kínálta segítségét, jóelőre örülvén a leendő dus zsákmánynak.

Amerika, — mely eljátszotta azt a komédiát, hogy kongresszusának ülésén, mely ki-mondotta, hogy Amerika és Németország hadiállapotban van, egyik lelkészével imát mondatott a békéért, holott nemcsak ő, de papja is jól tudta, hogy egy-két óra mulva megfogja azt tagadni, elfogja árulni, — igen, Amerika ma a legújabb „társ“ abban a gyönyörű kompániában, melynek legfőbb célja az, hogy az egész világ őrgöngg jajjai mellett kézdörzsölve, mosolyogva seperhesse be kegyetlen vállalkozásának csengő aranyait.

A szenvedés észbontó táncát járja, az élet: országok, népek élete a vén kaszás ölelő karjától retteget minden pillanatban; a lét, nemlét

szürke anyala nesztelenül lebeg a küzdők fejei fölött; az egész világot egy rettenetes zürzavar vette üldözőbe, mely epedve várja a szabadulás percét: vessenek véget ez esztele-nül lelketlen hajszának — és mit tesz Amerika? ... Beáll „társnak“ azon kalandorok szövetkezetébe, kik csak a „béke érdekében kénytelenek“ e titáni küzdelemben résztvenni, mely nem egyéb, mint az angol kufárkodásnak nagyobbszabásu, lendületesebb szellemben való folytatása avégből, hogy korgó gyomra örökre jóllakhassék, ami magyarul annyit jelent: az egész világot adófizető jobbágyává tenni.

Protestálhat a jog, igazság, a jobbérzés, a tisztesség, a becsület: kezével hüvösen legyintve arra gondol, nem lett volna-e jobb az „üzletet“ korábban kezdeni?

De mint rendesen történni szokott minden telhetlen vállalkozásnál, számításába egy kis hiba csuszott, mely abból áll, hogy az egyik cégtárs kezd kiábrándulni az üzletből s magát egy kissé dacosabban megrázva, már is érezhetővé kezd válni az üzlet kétséges kimenetele. Az orosz paraszt elkergette lelketlen, zsarnok cáriját és békét kíván (a háborus rajongók csak Anglia pénzén s magáért a pénzért ordítják: a végső győzelemig!)

De ez vajjon nem-e azt jelenti: a mi győzelmünkig! Mert manapság már az orosz paraszt se annyira paraszt, hogy ne látná át a szitán ...

Tény, hogy a mai történeti események rugóját az anyagi érdekek jelenségeinek körében kell keresni, melyek a joggal, az igazsággal szorosabb érintkezésbe lépve, forrongásba hozták az egész világot, de mivel az igazság öröktől fogva való s az anyagság fölött áll, ez utóbbi végre is kénytelen lesz amaz előtt meghajolni, hogy jogon alapuló vezetése mellett visszatérjen abba a mederbe, melyben az összeegyeztetés jóakaratu lefolyása végre is meghozhatja a békéltető, a megnyugtató eredményt, a békét.

Nemzeti birtokpolitika és a vármegyék.

Amig Magyarországon a közigazgatás inkább gyakorlat volt mint tudomány, nagyon sokat jelentett a vármegye. Néha talán többet is mint a haladás szempontjából megengedhető lett volna, de tagadhatatlan, hogy Magyarország beilleszkedése a modern jogi, közigazgatási, gazdasági és társadalmi életbe, tisztán annak köszönhető, hogy az ősi intézmény, a vármegye mindig megértette a kort, hajlott annak parancsszavára, annak keretében mindig támadtak önzetlen apostolai azoknak a törekvéseknek, amelyek kiszabadították ezt az országot a régi élet bilincseiből. Ma ugy áll a helyzet, hogy a vármegye be van illesztve az adminisztráció gépezetébe, az önkormányzatnak mégis jelentékeny jogai maradtak, amelyeknek kellő felhasználására épen most van legnagyobb szükség, amikor már

elérkezett az idő azoknak a teendőknél a programmszerű kitzetésére, melyekkel a háboru okozta zavarból úgy akarunk kibontakozni, hogy sem nemzeti, sem gazdasági életünk ne szenvedjen kiköszörülhetetlen csorbát.

Ezek közé tartozik a nemzeti birtokpolitika, ami csakis demokratikus lehet. Ma nem az arisztokratikus birtokpolitika jelentkezik kísértéképpen, ma ennél veszedelmesebb, a plutokratikus birtokpolitika ostromolja a nagytőke minden hatalmával, minden veszélyével a nemzetet. Hogy ez meg ne fészkelhesse magát csendben, jótékony segítség örve alatt ide be ne férközhessék, annak már útját állotta a Magyar Gazdaszövetség akciója, azt pedig, hogy mi a sikeres védekezésnek a módja, előtárja a somogyi körirat, amely immár ott van minden vármegyeházán. Ebben a köriratban Somogyvármegye közönsége azzal a kéréssel fordult a vármegyék közönségéhez, hogy hozzá hasonlóképpen irjanak föl az országgyűlés mindkét házához oly törvény alkotása iránt, amely az ország területén eladóvá lett mindennemű birtokra az államnak elővételi jogot biztosít. Először az államnak, majd a községnek, a volt urbéres gazdaközönségnek és az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó hitelszövetkezeteknek s ugyanezek számára biztosítja a bérbeadandó birtokokat is egyenlő ajánlat esetére.

Teljes terjedelmében magáévá tette ezt az álláspontot a Gazdaszövetség rendkívüli közgyűlése, az már felirat alakjában az országgyűlés mindkét háza előtt van. A somogyvármegyei körirat hatalmas viszhangot kapott a főrendiház, valamint a képviselőház vitáiban, hol nem kisebb egyéniség, mint maga Darányi Ignác szólott ebben az értelemben. A gazdák kérvényei a törvényhozás előtt a hozzájuk fűződő vita eredményének tudható be, hogy a földmívelési kormány kebelében gyorsabb ütemet vettek a birtokpolitikai munkálatok ugyannyira, hogy a földmívelésügyi minisztertől legközelebb várhatja a törvényhozás a birtokpolitikai előterjesztéseket, de ez nem ok arra, hogy Somogyvármegye köriratát egyszerűen irattárba helyezték a törvényhatóságok, sőt mi egyenesen úgy találjuk, hogy a földmívelési miniszternek az a készsége, mellyel az idevágó javaslatok sürgős előterjesztését megígérte, egyenesen köteleességüké teszik a vármegyéknek, hogy a döntő időben behatóan foglalkozzanak ezzel a kérdéssel.

A nemzeti birtokpolitika ugyanis akkor lesz igazán a közvélemény által megérlelt gyümölcse a nemzeti életnek, ha annak a megteremtésére hivatott tényezők ismerik a helyzetet, ezt pedig csakis a vármegyék deríthetik fel. Mert van értéke ugyan a statisztikának, értéke a tudományos elméletnek, hanem a helyes irány, de mindezek mellett ilyen súlyú kérdések eldöntésénél ismerni kell az egész országra nézve a helyzetet, a következményeket, mindezeket pedig csakis a vármegyék, a gazdatársadalom társadalmi szervezetei deríthetik fel. Az utóbbiak már megtették kötelesegeiket, sorra kerülnek a vármegyék, amelyek ezt a kérdést is bizonyára azzal a készséggel fogják felkarolni, amely a nemzeti életnek ezeket a tüzhelyeit mindenkor jellemezte, mikor a nemzet jövőjére hatással bíró ügyekben kellett állástfoglalniok.

Értesítés!

Miután pénzbeszedőnk f. hó 16-án katonai szolgálatra bevonul, tisztelettel értesítjük t. áramfogyasztó közönségünket, hogy a **városi tanács határozata értelmében az áram- és be-**

vezetési-díjak f. év 1917. május 1-ével kezdődőleg minden további felszólítás nélkül a villamosmű irodahelyiségében rendes nyugta ellenében fizetendő be és pedig legkésőbb a hónap 10-ikéig. Aki ezen meghatározott időn belül fizetési kötelezettségének eleget nem tesz, azt minden további felszólítás és értesítés nélkül a hálózatból kikapcsoljuk s csak a hátralékos részletek megfizetése és 5 K ki- és bekapcsolási-díj ellenében kapcsoljuk újra a hálózathoz.

Szászváros, 1917. április 12.

Tisztelettel:

106 1-2

A városi villamosmű vezetősége.

NAPI HIREK.

Bűnös vagyok . . .

. . . Bűnös vagyok. Hamut a fejemre
És szörkámzsába öltöztessetek . . .

. . . Bűnös vagyok . . . Reméltem egykor...
Kergettem a Vágyat, az Igazat . . .

. . . Bűnös vagyok, mert volt erőm még küzdeni
S nem tudtam, hogy azt többé nem szabad...

. . . Biztam még az Élet szavában,
Rögös, sziklás utakon jártam
S nem hajtottam le a fejem,
Mert volt hitem! . . .

Bűnös vagyok. Tiporjatok össze!

. . . Bűnös vagyok, mert még szeretek! . . .

R. Szilágyi Tibor.

— **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter Bónyi György dévai kir. büntető járásbíró a VII-ik fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő.

— **Halálozás.** Antoni Jozefa szászvárosi építész neje szül. Hammer f. hó 12-én 70 éves korában meghalt. Temetése f. hó 13-án ment végbe általános részvét mellett. Az elhunytban Antoni Rudolf szászvárosi építész, népfelkelő mérnök-hadnagy az édesanyját gyászolja.

— **A Hunyadmegyei Történelmi Régészeti és Természettudományi Társulat** Pogány Béla elnöklete alatt f. évi április hó 2-án tartotta meg ez évi első választmányi ülését. Tarján Kristóf titkári jelentése és Balogh Gyula elhalálozott választmányi tagra történt visszaemlékezés után Mallás József muzeumi igazgató felolvasta a Hunyadmegyei muzeum 1916. évi munkásságáról és állapotáról szóló jelentését, részletesen beszámolt az oláh betörés következtében történt mentési munkálatokról, melyeket teljes magára hagyottan, egyedül kellett végeznie, mert ezen felelősségteljes munkában senki nem akart résztvenni. A muzeum értékés tárgyai, leltári és törzskönyvei, továbbá az anyatársulat értékei, betétkönyvei, értékpapirjai és a levéltári értékesebb anyaga jelenben is a Magyar Nemzeti Muzeumban őriztetnek és onnan egyelőre haza nem szállíthatók. Örvendetes tudomásul hozza, hogy a főfelügyelőség Pósta Béla dr. egyetemi tanár és Horváth Géza dr. udv.-tanácsos, a muzeum állapotát felülvizsgálók jelentéseire, megállapítván a Hunyadmegyei muzeumnál a nagymérvű fejlődést, a vallás- és közoktatásügyi miniszter-től a muzeumi igazgató saját felelősségére megrendelt butorok ára fedezésére 1240 K 60 fill. rendkívüli segély engedélyezését eszközölte ki. Az elszámolás azóta már meg is történt. Beszámol a dévai jegyzői karnak azon eléggé nem pártolható mozgalmáról, mely

Ófelsége Ferencz József emlékét van hivatva méltóan megörökíteni. A hajdani Hunyadmegyei muzeum épületében helyet kapandó „Ferencz József szoba” alapításáról van szó, ezen nemes és hazafias cél érdekében már is megindult a gyűjtés és remélhető, hogy ezen szép eszme lelkes pártfogásra fog találni. Ezek után Leitner Mihály dr. bemutatott egy igen érdekes latin kéziratot, mely a hunyadi vár építésének történetére vet fényt. A társulat a kézirat lefordításával bemutatót bizza meg. Majd Mallás József muzeumi igazgató a természettudományok népszerűsítése tekintetében mintának vehető módon beszámol egy igen érdekes megfigyeléséről és tényként megállapítja, hogy a sündisznó mellett a házimacska is halálos ellensége a Déva és környékét lakó mérges kigyóknak.

— **Személyi hír.** Dr. Deák Ágoston tart. hadbíró-főhadnagy — szászvárosi ügyvéd — a tegnap, letelvén szabadsága, visszautazott Albániában lévő állomáshelyére.

— **Az igazságügyi kormány gondoskodása tisztviselőiről.** Az igazságügyminiszter rendeletére a kolozsvári tábla elnöke leiratban hívta fel a többi között a dévai kir. bírósági és ügyészségi vezető tisztviselőket, hogy a tapasztalt nehéz megélhetési viszonyok között fontos feladatot képező közellátás biztosítása érdekében beszerzési csoportok megalakítására készítsenek tervezetet. A miniszter kilitásba helyezte, hogy ezeknek az igazságügyi beszerzési csoportoknak minden téren és minden tekintetben megfelelő támogatást nyújt.

— **A művész hangversenyek műsora.** Mara László főispán neje öméltsága védnöksége alatt, dr. Horváth Dezső, Fehér Irén, ifj. Schneider József a Pro Transsylvania javára Déván, 1917. évi április hó 14-én és május hó 5-én este fél 8 órakor a Városi Színházban hangversenyt rendeznek. Műsor: Április 14-én (Sonata-est.) Beethoven: Sonata (a moll), Goldmark K. Sonata, előadják: ifj. Schneider József és Fehér Irén. Beethoven Cis moll (Mondschein), Menedelssohn: Fis moll Sonata, fantasia. Zongorán előadja: dr. Horváth Dezső. Műsor május 5-én: Schubert: Moment musicales. Weber: Polacca brillante. Chovan Mayer aquarellek, magyar hangulatképek. Rubinstein: Etudeok, Mayer: Grand Etude; Ewers Oktáv Etude, Horváth Dezső: Művészi tanulmányok. Zongorán előadja: dr. Horváth D. Wieniawsky: Románc.

— **Panaszok a hadbavonultak családjaink államsegélye ügyében.** A honvédelmi miniszter tekintettel arra, hogy a hadbavonultak családjai részéről az államsegély ügyében rengeteg panaszt adtak be a miniszteriumnál — eddig 200.000-nél többet, melyek közül azonban csak elenyésző kevés panasz bizonyult be valónak, körrendeletet intézett a közigazgatási hatóságokhoz, melyben felhívja ezeket, hogy az államsegélyre vonatkozó panaszok dolgában adandó alkalmakkor megfelelő kioktatásban részesítsék a feleket. Azonfelül tegyék a hatóságok azonnal közhírré, hogy az állami segélyre, ideiglenes évi segélyre, vagy ezek felemelésére igényt tartó kérelmekkel, vagy panaszaikkal ne a felsőbb hatóságokhoz, hanem kizárólag csak az ezekben az ügyekben érvényesen határozni hivatott fősolgabírókhoz és városi polgármesterekhez forduljanak, mert a felsőbb hatóságokhoz benyújtott kérvények és panaszok elbírálás végett ugyis ezeknek adatnak le. Tekintettel végül arra a tapasztalatra, hogy a segélykérvényeket és panaszokat sok esetben hivatalan egyének üzletszerűen gyártják, akik rend-

szerint kihasználják a felek jóhiszeműségét, a rendelet — igen helyesen — arra is felhívja a közigazgatási hatóságok figyelmét, hogy az ilyen zugirászokkal szemben a törvény egész szigorával járjanak el.

— **Halálozás.** Kocsovszky Ferenc ny. m. kir. pü. szemlész 56 éves korában f. hó 6-án Déván váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 8-án d. u. 3 órakor volt.

— **Az erdélyi menekültek visszatelepítése.** Brassóból jelentik: A földművelésügyi miniszter értesítette Brassóvármegye főispánját, hogy az erdélyrészi visszatelepítő bizottság székhelyét további intézkedésig Brassóba helyezte át. A visszatelepítési akció most már befejezéséhez közeledik. Betegh Miklós kormánybiztos kimutatása szerint Marostorda, Csík, Háromszék, Brassó, Fogaras, Szeben, Hunyad, Nagyküküllő, Udvarhely és Krassószörény vármegyékbe március 15-ig 143,527 menekült tért vissza. A hazatérők között 5550 volt, aki gyalog tette meg az utat szülőföldjére. Többen a fővárosban és a nagyobb városokban megtelepedett menekültek között megfelelő munkaalkalmat találtak, úgy, hogy ezek egyelőre nem térnek vissza, azonban a lakhelyüktől önként távolmaradt menekültek segítését beszüntették. Aránylag Nagyváradon van még a legtöbb menekült, ezenkívül Jász-nagykunszolnok, Szabolcs, Hajdu, Békés, Csanád, Bihar és Heves vármegyékben települtek le jelentékenyebb számban. A menekült különvonatokat beszüntették. A visszatért lakosság élelmezéséről külön bizottság gondoskodik, a menekültek marhaállományának visszazállítására is szorgalmasan folyik. Az elenség okozta rombolás nyomait már jórészt sikerült a falvakban eltüntetni. A felgyújtott és lerombolt falvak helyreállításáról a károk számbavételére alakított bizottság gondoskodik, amely a felsegítés és újraépítés összes költségeit a belügyi tárca terhére végzi.

— **Hirdetmény.** A kéményseprési iparról szóló 2166—910. kig. 40—910. kgy. számú városi szabályrendelet 6. §-a értelmében a következőket közlöm: A) Egy kémény egyszeri takarításáért: 1. kétemeletes házban 30 fill., 2. egyemeletes házban 25 fill., 3. földszintes házban 17 fill., 4. parasztházban cserénytakarítás 10 fill., 5. gyári kémény: a) 10 méter magasságig 3 K, b) 20 méter magasságig 5 K, c) 20 métert meghaladó magas. 7 K. A kéményhez vezető füstakna a kémény magasságához számítandó. B) Egy kémény egyszeri kiegészítéséért minden hozzávaló beszámításával 1 K. C) Tűzhelyek egyszeri takarításáért: 1. cserép- vagy porcellán-kályháért 50 fill., 2. érc-kályháért csövestől egy sütővel 20 fill., két sütővel 30 fill. 4. vendéglők, kávéházak, nagyobb kocsifűző-házak takaréktűzhelyéért csövekkel 80 fill. D) Új kémény lenyeséséért, legolyozásáért stb. s tűzbiztonság tekintetében átvizsgálásáért 50 fill. Abban az esetben, ha a kéménytulajdonos a kéményseprővel általános összegben egyezik ki, minden egyes kéményért, ha ezek azok közé tartóznak, amelyek a szabályrendelet intézkedése szerint havonként legalább egyszer tisztítandók, egy évre az egyszeri tisztításért megállapított díj tizenkétszerese, ha pedig azok közé tartóznak, amelyek havonként legalább kétszer tisztítandók, egy évre az illeti-díj huszonnégyszerese fizetendő, utólagos negyedévi részletekben. Szászváros, 1917. április hó 5-én. Pap András, h. r.-kapitány.

— **A fekete kávé.** Gazdagabbak lettünk egy újabb tilalommal. A Közélemezési hivatal vezetője elrendelte, hogy a kávéházakban, éttermekben stb. d. u. 3-tól este 7-ig fekete kávét nem szabad árusítani.

— **Változás a tábori postai számok rendszerében.** A német hadvezetőség febr. közepén a monarchia területén és azokon az ellenséges területeken, amelyeken csapataink a németekkel együtt harcolnak, bevezette a tábori postahivatalok megszámozását, ugyanolyan módon, mint a mi hadvezetőségünk a háboru elején. Ezért most szükségessé vált a tábori postai levelezésnél, hogy a postahivatal száma elé odairjuk cs. és kir. vagy pedig német tábori postahivatalhoz szól-e a küldemény. Ennek a jelzésnek az elmulasztása nagy késedelmet idéz elő a kézbesítésben.

— **Az áprilisi behívások egy részének elhalasztása.** Illetékes helyről a következőket közlik: A pótszemlén fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált 1891—1872. évi születésű népfelkelésre kötelezettek a honvédelmi miniszter 5656—eln. XVIII. szám alatt kiadott rendeletével e hónap 16-ára hívta be népfelkelési fegyveres tényleges szolgálatra. E szerint tehát a mondott napon egyszerre husz korosztály népfelkelői vonultak volna be, ami a munkáskezek számát sok ezerrel apasztotta volna. A hűvös és esős időjárás azonban annyira hátráltatta eddig a tavaszi mezőgazdasági munkát és különösen a tavaszi gabona elvetését, hogy e munkák biztos elvégzése céljából a honvédelmi miniszter a fentebb említett behívási rendeletét akként módosította, hogy az április 16-ára behívott husz korosztályból tizenöt korosztálynak, még pedig az 1886—1872. évi születésű magyar vagy osztrák állampolgár népfelkelőknek bevonulását május 14-ére halasztotta el s így április 16-ára csak az 1891—1887. évi születésű magyar vagy osztrák állampolgár népfelkelőknek kell majd bevonulniok.

— **Lehet nikkell huszfilléresekkal fizetni.** A pénzügyminisztériumhoz érkezett közlések szerint, úgy látszik, az a vélemény terjedt el, hogy nikkell huszfilléres pénzdarabok, amelyeknek elfogadása a magánforgalomban 1917. január 1-től kezdve nem kötelező, az említett időponttól kezdve az állampénztárakkal és hivatalokkal szemben is elvesztették fizető erejüket. Ezzel szemben illetékes helyről arra figyelmeztetik a közönséget, hogy a pénzügyminiszter rendelete szerint ezeket a pénzeket a cs. kir. pénztárak és hivatalok, bezárólag 1917. április 30-ig elfogadják. Ennélfogva az összes adóhivataloknál, postahivataloknál, államvasuti pénztáraknál felhasználhatók és átcserelelhetők.

— **A juh-, bárány-, kecskebőröknek hadicélokra való átvétele.** A nyers, sózott és szárított juh-, bárány- és kecskebőrök tekintet nélkül arra, hogy gyapjas, vagy nyiroit, egész vagy feldarabolt állapotban vannak, a Budapesti Katonai Bőrártvételi Intézetnek (V. Nádor-u. 2.) bejelentendők és felhívásra beszoigáltatandók. Ha az intézet a felajánlástól számított 21 napon belül a bejelentett anyaggal nem rendelkezik, a bejelentő a készlettel szabadon rendelkezik. A meglevő készlet azonnal, a később birtokba kerülő készletek pedig minden héten szombaton jelentendők be. Tímárok és szűcsök készletüket csak akkor kötelesek bejelenteni, ha azokat április 30-ig fel nem dolgozzák. Egyébiránt nyírni csak élő állatokat lehet. Leölt vagy elhullott állatok bőrét megnyírni tilos.

— **Dohánygyártmányok fuvarozása.** A dévai m. kir. pénzügyigazgatóság a dohánygyártmányok fuvarozásának biztosítása céljából a háboru tartama alatt a dévai vasuti állomástól a dévai dohányáruraktárba szállítandó és ezen raktár egyes osztályaiba fuvarozó által beraktározandó, valamint a dohányáruraktárból a vasuti állomásra fuvaro-

zandó dohánygyártmányok és zsákok szállítására, valamint a dohányáruraktárban levő felvonógép segítségével a dohányáruraktár egyes osztályaiba való elhelyezésére versenytárgyalást hirdet. Évenként körülbelül 7—800,000 kg. súly kerül szállításra. A feltételek a pénzügyigazgatóságnál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt. Az ajánlatok beadásának utolsó határideje 1917. évi április hó 30-ikának dél-éltti 9 órája.

— **Különlegességi trafikot csak volt katonák s hadiözvegyek kapnak.** Teleszky János pénzügyminiszter figyelemreméltó rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelyben az foglaltatik, hogy a kizárólagos jelleggel kezelt dohány nagy- és különlegességi árudákat a jövőben minden körülmények között nyilvános pályázat útján kell kiadni. Ezeket a rendszerint nagyjövödelmezésű üzleteket ezentul csakis azok kaphatják meg, akik a jelenlegi háboruban hadiszolgálatot teljesítettek és az illetékes katonai hatóságok részéről állandó ellátásban részesülnek. De megkaphatják ezeket az árudákat a háboruban elesett vagy a szolgálat viszontagságai következtében meghalt katonai vagy polgári egyének özvegyei, árvái vagy szülői is, valamint az állami tisztviselők családtagjai, vagy azok özvegyei és árvái. A rendelet azt is kimondja, hogy a más üzletekkel kapcsolatos ilyen üzletek a jövőben szintén nyilvános árlejtésben adhatók ki és hogy ezekre is a rokkantak vagy az elhaltak hozzátartozói birnak elsőbbségi joggal.

— **A dévai kórház részére szükségeltető alábbi cikkek szállítására versenytárgyalás van kítüzve ápr. 30-án déli 12 órára.** A szállítandó cikkek a következők: I. csoport: 400 drb. felöltő, 200 drb. sapka, 400 drb. ing, 300 drb. alsólepedő, 300 drb. pokróczuzat, 100 drb. zszalmaszák, 6 vég fehér vászon bluznak, 5 vég fehér vászon köténynek, 10 vég kék vászon bluznak és köténynek, 200 drb. törülközőkendő, 200 drb. sajkatorlőkendő. II. csoport: 500 drb. papucs bőrből. III. csoport: Csésze (evősaika) 400 drb., csésze köpetnek nagy 40 drb., csésze köpetnek kicsiny 200 drb., ivópohár bádogból 200 drb. IV. csoport: Ágy betegeknek 200 drb., ágybetét sodronyból 200 drb. Kikiáltási ár: I. csoport 13.925 K, II. csoport: 3000 K, III. csoport: 1120 K és IV. csoport: 13.200 K. Óvadék 5%.

— **A keményítő legmagasabb ára.** A keményítőárakban üzött legutóbbi árdrágításokat és visszaéléseket azzal indokolták sok helyütt, hogy a keményítő ára rendkívül felszökött. A fogyasztóközönség megvédése céljából illetékes helyről közlik, hogy mindennemű keményítő, ugymint burgonyakeményítő, buzakeményítő, rizskeményítő és tengerikeményítő ára kicsinyben való elárusításnál a fennálló kormányrendelet értelmében kilogrammonként 2 K 87¹/₂ fillérenél magasabb nem lehet. Aki tehát magasabb árakat követel, sulyos büntetés alá eső árdrágítást követ el. Megjegyezzük, hogy a kiskereskedelemben már elegendő áru áll rendelkezésre.

— **Mozi.** Ma, április 15-én, vasárnap d. u. és este a Központi-szálloda disztermében vászonra kerül Bródi Sándor regénye: „Az ezüst kecske.” Az 5 felvonásos színmű mindenütt fényes sikert aratott. Bövebbet hirdetéseink között!

Eladó krizantim dugványok és különböző évelő virággyökerek kaphatók olcsó árban Szászváros, Viz-utca 37. sz. alatt. 107 1—3

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy vb. Candrea E. János csödtömegében a csödtömeghez tartozó és nálam megtekinthető jegyzék 1—14. tétele alatt foglalt kétes, illetve fel nem hajtható követelések a szászvárosi kir. közjegyző közbenjöttével Szászvároson, Sárói Szabó Péter kir. közjegyző irodájában *f. évi április hó 28-án d. e. 9 órakor* megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fognak eladni:

1. Kikiáltási ár 50 K, azaz ötven korona.
2. Árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt kötelesek bánatpénz fejében a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kir. közjegyző kezéhez letétbe helyezni.

3. Az elárverezendő követelések a kikiáltási áron alul is a legtöbbet ígérőnek elfognak adni.

4. Vevő köteles a vételárát nyomban készpénzben kifizetni, amennyiben ezt nem tenné, vevő bánatpénzének elvesztése mellett az árverés a vevő költségére és veszélyére fog tovább folytatni.

5. A bánatpénz a vételárba beszámítatik.

6. Az elárverezett követelésekre vonatkozólag szerzett, az ingatlanokra bekebelezett zálog és végrehajtási zálogjognak vevő javára leendő átruházásával s az erre vonatkozó nyilatkozat kiállításával felmerülő mindennemű költséget, bélyeget és illetéket vevő tartozik viselni.

7. A csödtömeg és a tömeggondnok az elárverezendő követelések és zálogjogok fennállásáért s azok behajthatóságáért szavatosságot nem vállalnak.

8. A vételi illetéket vevő köteles hordozni.

Kelt Szászváros, 1917. évi április hó 6-án.

Dr. Vlád Aurél ügyvéd,
mint vb. Candrea E. János csödtömeg-gondnoka.

104

Mozgósínház

Szászvároson, a „Központi” szálloda disztermében minden vasárnap 2 nagy előadás.

1917. április 15-én:

Bródy Sándor regénye:

Az ezüst kecske.

Színmű 5 felvonásban.

Mézeshetek akadályokkal.

Vígjáték 3 felvonásban.

Háborus aktualitások.

Helyárak délután és este: Páholy 8 K, I. hely 1-50 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill. Karzat 60 fill. Számozott helyek!

Előadás kezdete d. u. pont 1/2 és este 8 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Transsylvania

szálloda Szászvároson.

A „TRANSSYLVANIA” szálloda alólírott vendéglőse tisztelettel ajánlja :: ::

éttermét és kávéházát

a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és jóindulatába.

Izletes ételek, tisztán kezelt és hűtött italok! Naponként friss csapolású sör. Féregmentes, réz-ágyas szobák, valamint vonatérkezéseknél omnibuszok, kocsik állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Olcsó árak, pontos kiszolgálás! Nyári helyiség, tekepálya! Telefonszám: 19.

Hazafias tisztelettel:

Stamp Márton

a „TRANSSYLVANIA” szálloda vendéglőse.

58 3—

Bodega üzlet!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt Stephani János tulajdonát képező bodega üzletben naponként kaphatók: hidegtelek, palackolt olcsó italok (fehér és vörös borok). Dugaszolt borok házhoz is szállíthatnak. 88 5—

Vegyztisztítás és festés!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt a jóhírnevű MÜLLER J. ÉS FIA aradi vegyztisztító és kelmefestő cég megbízottja elvállal mindenféle fehérnemű (férfi, női ingek, gallérok, kézelők, nyári női és férfi-öltönyök, pongyolák stb.) tisztítását, vasalását, festését. Olcsó árak! Gyors és pontos kiszolgálás! Megrendelések vidékről is elfogadtnak. — Cim: Stephani Jánosné, Szászváros, Országút 23. szám. 89 5—

Veszek

arany törmelékeket, törött gyűrűket, használhatatlanná vált arany ékszereket s más arany tárgyakat a legmagasabb áron. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok.

MARGEL N. óras és ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

59 3—

A DÉVAI IPARBANK Rt.

folyósít kölcsönöket: váltóra, kötelezvényekre és értékpapírokra. Miniszterileg engedélyezett és hatósági ellenőrzés alatt álló

ZÁLOGOSZTÁLYA

a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kölcsönöket az ország bármelyik vidékére.

Elfogad betéteket 5% kamatozás mellett.

Ezenkívül rendelkezésére áll a feleknek a bankszakmába vágó mindenféle pénzügyi művelet tekintetében.

99 2—

DÉVAI IPARBANK Rt. igazgatósága.

Ajánlunk különféle gazdasági gépeket

Új találmányú takarmány- v. szénagyűjtő

95 4—5

u. m.: könnyű, biztos járásu, tartós vasékét, kukorica-ültetőt, kapálót, morzsolót és darálót, répa- és szecs kavagót, vasboronát, különféle eke-alkatrészeket stb. Olcsón eladó 1 drb. használt 12 HP lóerőkifejtésű gőzlokomobil :: ::

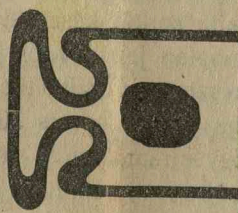
Balog Gyula Utódai Déva

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesítem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfény) felvételeket eszközölök. Kiváncra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros,
(Vásár-utca)

73 3—